

Majandusaasta aruanne

KAITSELIIT

Majandusaasta algus	1. jaanuar 2025. a
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2025. a
Registrikood	74000725
Aadress	Toompea tn 8, Tallinn 10130 Eesti Vabariik
Telefon	+372 717 9005
Elektronpost	info@kaitseliit.ee
Kodulehekülg	www.kaitseliit.ee
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ

SISUKORD

KAITSELIIDU TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	18
TULEMIARUANNE	18
BILANSS	19
RAHAVOOGUDE ARUANNE	20
NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE	21
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	22
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	22
Lisa 2 Kaupade ja teenuste müük	28
Lisa 3 Saadud toetused ja muud tulud	28
Lisa 4 Tegevuskulud	29
Lisa 5 Raha	31
Lisa 6 Nõuded ja ettemaksed	31
Lisa 7 Varud	31
Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud	32
Lisa 9 Materiaalne põhivara	33
Lisa 10 Immateriaalne põhivara	34
Lisa 11 Võlad tarnijatele	34
Lisa 12 Võlad töövõtjatele	34
Lisa 13 Maksukohustised	34
Lisa 14 Saadud ettemaksed ja muud kohustised	35
Lisa 15 Pikaajalised kohustised	35
Lisa 16 Kasutusrendid	35
Lisa 17 Seotud osapooled	36
KESKJUHATUSE ALLKIRJAD 2025. MAJANDUSAASTA ARUANDELE	37
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	38
TEGEVUSALADE LOETELU	40

KAITSELIIDU TEGEVUSARUANNE

Kaitseliidu missioon ja eesmärgid

Kaitseliit on Kaitseministeeriumi valitsemisalas tegutsev vabatahtlik, sõjaväeliselt korraldatud, relvi valdav ning sõjaväeliste harjutustega tegelev riigikaitseorganisatsioon, mis täidab temale Kaitseliidu seadusega määratud ülesandeid. Kaitseliidu eesmärk on suurendada vabale taatele ja omaalgatusele toetudes rahva valmisolekut kaitsta Eesti iseseisvust ja põhiseaduslikku korda.

Kaitseliit on alaline, kõrge valmisolekuga vabatahtlik sõjaliselt organiseeritud jõud kõikjal Eestis, eesmärgiga suurendada rahva turvalisust, liita rahvast ja kaitseväge riigi ühiseks kaitseks ning vajadusel kaitsta riiki sõjaliselt.

Kaitseliidu territoriaalne ülesehitus ehk laialdane kohalolek maakondades ning valdades on väärtus, mida tuleb alal hoida ja edasi arendada. Kaitseliit on üheks juhtivaks kaitsetahte esindajaks ning edendajaks „koduvallass“, st Kaitseliidu tegevust arendatakse vastavalt regionaalsetele eripäradele läbi igakülgse koostöö valitsusasutustega, kohalike omavalitsuste üksustega ja tsiviilpartneritega.

Kaitseliidu arengukavas 2035 püsitud eesmärk on välja arendada selge juhtimisega võitlejate-võimendajate-võimaldajate kontseptsioonil põhinev kindlate rahu-, kriisi- ja sõjaaja ülesannetega organisatsioon.

Kaitseliidu raskuskeskmeks on oma rolli teadev organisatsiooni liige, kes on saanud oma võimetele ja oskustele vastavad ülesanded. Liikme roll väljendub tema vabas tahtes panustada riigikaitse, tema oskustes, teadmistes ja vilumustes, aga ka talle antava väljaõppe kvaliteedis ja tegutsemist võimaldavas varustuses. Kaitseliidu liikmesus algab võetud kohustuste mõtestamisest – eelkõige sellest, et liige valmistab end ette, täiendab end ja on valmis nende ülesannete täitmiseks, mida ta on riigikaitseorganisatsiooniga liitudes endale vabatahtlikult võtnud või mida Kaitseliit on talle kohustuseks teinud.

Kaitseliit arendab oma organisatsiooni kaasaegsete juhtimis põhimõtete alusel administreeritava avalik-õigusliku juriidilise isikuna.

Kaitseliidu põhieesmärk saavutatakse arengukavas seatud alaeesmärkide täitmise kaudu. Alaeesmärgid on seatud erinevatele perioodidele, aga ka kogu perioodi läbivate ning toetavate tegevuste tarbeks.

2025. aastal keskendus Kaitseliit noorteorganisatsioonide arendamisele, Kaitseliidu väljaõppesüsteemi kaasajastamisele ja maakaitseüksuste ning mittesõjaliste sihtüksuste valmisoleku tagamisele toetada riigikaitset.

Arengukava esimeses pooles (2024–2029) keskendutakse Kaitseliidu paindlikkuse suurendamisele, struktuurireformile, liikmete rollide täpsustamisele, vägivaldatu võitluse oskuste arendamisele ning mittesõjaliste võimekandjate intensiivsele arendamisele, et tagada riigikaitse suutlikkus ja koostöö kohalike omavalitsuste ja riigiasutustega.

Arengukava teises pooles (2030–2035) keskendutakse Kaitseliidu regulaarsele osalemisele riigikaitse õppustel, vabatahtlike kaasamise kontseptsiooni rakendamisele, noorteorganisatsioonide koostööle kriisikoolitustes ning noorte kaasamisele ja panustamisele riigikaitse.

Arengukava perioodi jooksul keskendutakse Kaitseliidu struktuuriüksuste koostöö, noorte kaasamise, isamaaliste väärtuste tugevdamise, küberkaitseüksuse arendamise, välispartnerite koostöö ning elanikkonnakaitse valdkonna täiendavale arengule, et tagada riigi ja ühiskonna valmisolek kriisideks.

Arengueesmärkide saavutamiseks keskendub Kaitseliit läbivalt võimepõhisele planeerimisele, strateegilise kommunikatsiooni arendamisele, infrastruktuuri täiendamisele ning rahastamisallikate mitmekesistamisele, et toetada tegevuste efektiivsust ja keskkonnasõbralikkust.

Organisatsiooni juhtimine

Kaitseliidu tegevus on reguleeritud 01.04.2013 jõustunud Kaitseliidu seaduse ja sellel põhinevate õigusaktidega. Kaitseliitu juhib Kaitseliidu ülem, kes allub vahetult Kaitseväe juhatajale. Aruandeperioodil oli Kaitseliidu ülem kindralmajor Ilmar Tamm, kes nimetati Kaitseliidu ülemaks 16. detsembril 2023.

Kaitseliidu juhtimises osalevad kollegiaalsed organid, milleks on keskorganid ja struktuuriüksuse ning selle allüksuse juhtorganid.

Kaitseliidu keskkogu 03.06.2023 otsusega jätkasid juhatuse liikmetena Heino Piirsalu, Teet Kurs ja Villu Õun. Ametikohajärgselt kuuluvad keskjuhatusse Kaitseliidu ülem kindralmajor Ilmar Tamm ja Kaitseliidu peastaabi ülem (kuni 05.06.2025 brigaadikindral Eero Rebo, alates 06.06.2025 kolonel Tõnu Miil). 2025. aastal toimus 21 keskjuhatuses koosolekut.

Kaitseliidu keskkogu 14.06.2025 otsusega kinnitati Kaitseliidu vanematekogu liikmeteks Ulla Preeden (aseesimees), Einar Vallbaum, Kurmet Mürsepp, Erik Reinhold, Ivar Sibul, Gunnar Havi, Mikk Rand.

Vanematekogu varasemalt valitud liikmed on Neeme Väli (esimees), Olavi Tammemäe (aseesimees), Harry Hein, Leo Kunnas, Tarmo Pihlik, Artur Tiganik, Kalev Härk, Mart Reino, Meelis Kiili, Ervin Tamberg, Urmas Muld, Aksel Heidemann, Ants Kutti, Kalev Naur, Raivo Tamm, Aivar Riisalu ja Tiit Tammsaar.

Keskrevisjonikomisjoni liikmetena jätkasid 2025. aastal Ulvar Leipalu, Sille Arikas, Heiki Pajur ja Tarmo Niitla. Keskkogu 14.06.2025 otsusega valiti keskrevisjonikomisjoni liikmeks Tiit Pruul.

Keskrevisjonikomisjoni asendusliikmeks valiti Getter Lindau.

Keskkogu koosolekuid toimus 2025. aastal kahel korral.

Vanematekogu koosolekuid toimus 2025. aastal neljal korral.

Kaitseliidu tegevus 2025 aastal

31.12.2025 seisuga oli Kaitseliidus kokku 30 456 liiget, nendest 18 096 kaitseliitlased, 3 996 naiskodukaitsjad ning 8 364 kodutütred ja noorkotkad. Organisatsiooni arvukus oli kerges kasvutrendis.

Kaitseliidu seaduses püstitatud ülesanded ja eesmärk ning Kaitseliidu arengukava 2035 kaudu täpsustatud eesmärgid on transformeeritud Kaitseministeeriumi valitsemisalas vastavalt antud suunistele ja Kaitseliidus kasutusel oleva tegevuspõhise riigieelarve teenuste sisule.

Plaanitavad tulemused saavutati läbi riigikaitse arengukava 2022–2031 ning Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2025–2028. Kaitseliidu struktuuriüksuste tegevus oli läbivalt seotud tegevuspõhise riigieelarve nelja põhiteenustega ja ühe valitsemisala ülese tugiteenusega:

- 1) üksuste alalhoidmine ja väljaõpe;
- 2) noorte isamaaline kasvatus;
- 3) riigikaitseõpetuse välilaagrite korraldamine;
- 4) laiapindse riigikaitse ettevalmistamine ja toetamine ning
- 5) objekti valveteenus.

Üksuste alalhoidmine ja väljaõpe

Maakaitse sõjaaja allüksuste ettevalmistamine toimus vastavalt Kaitseliidu ülema 2025 prioriteedile, mille fookus oli üksuste mehitamise taseme hoidmine ja allüksuste kollektiivsel väljaõppel. Kaitseliidu maakaitseringkonnad ja Kaitseliidu juhtimiselement osalesid NATO ja mitme riigi õppustel vastavalt Kaitseväe 2025/2026 perioodikäsule ning Kaitseliidu 2025 väljaõppe- ja tegevuskava sellekohasele alalisale. 2025. aasta plaanis oli kokku 29 erinevat õppust maakaitse osiste osalemisega. Õppuste raames korraldatud kollektiivses väljaõppes osales üle 6 905 Kaitseliidu liikme ja reservväelase. Õppustesse panustati kokku üle 38 500 osalejate inimpäeva. Maakaitseüksuste mehitamise tase paranes. Vastavalt Kaitseliidu seadusele varustab maakaitse üksusi Kaitseväe juhataja koostöös Kaitseministeeriumiga. Mehitamise ja varustamise andmed on kaetud riigisaladusega. Viimaste kohta annab aru Kaitseväe juhataja ministrile. Alljärgnevalt on esitatud ülevaade kollektiivse väljaõppe olulisematest tegevustest.

Põhja maakaitseringkonnas toimus õppus PÕHJANAEL 2025 septembri keskpaigas. Õppus toimus Tallinnas, Harjumaal ja Raplamaal. Õppuse eesmärk oli ajakohastada lahingvalmiduse kava, tuues kokku maakaitseüksused, partnerid ja kohalike omavalitsuste ressursid. Täiendava väljaõppe said territoriaalsed juhtgrupid, kes harjutasid koostööd kohalike omavalitsuste ja erinevate partneritega. Õppuse raames anti ka väljaõpet laiapindse riigikaitse toetamiseks moodustatud sihtüksustele.

Detsembris toimus õppus TOOMPEA LUKKU 2025. Kaitseliidu Tallinna malev viis õppuse läbi koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga, Kaitsepolitsei ja Munitsipaalpolitseiga. Õppusel harjutati Tallinna kesklinna ja Toompea aladel patrullimist, objektide julgestamist ning kontroll-läbilaskepunktide mehitamist.

Kaitseväe suurim õppus SIIL 2025 toimus 5 - 23. maini. Rahvusvahelisel õppusel osales enam kui 16000 Eesti ja liitlasvägede võitlejat. Kaitseliidust osales suurima panustajana **Kirde maakaitseringkond**. Õppusega SIIL sai punkti ka Kirde maakaitseringkonna pikk õppuste seeria (Kilp, Miljon Miksi ja Lääne-Virumaa Tormihoiatus).

Lisaks osalesid SIIL'il Lõuna maakaitseringkonna Võrumaa maleva ussisõdalased. Nende fookus oli õppusel teha koostööd liitlasüksustega ning tagada neile lähijulgestust nii kaitstava üksuse paiknemisalal kui ka rännakutel.

Lõuna maakaitseringkonna põhifookus oli õppusel SIBUL, mis toimus oktoobri alguses. Kaitseleidu Lõuna maakaitseringkond korraldab õppust Sibul juba seitsmendat aastat. Õppusel Sibul 2025 pöörati rõhku välikindlustustöödele ning pioneeritõkete rajamisele. Ukraina õppetundide najal oli fookuses ka tegevus kõrge droonihuga keskkonnas kui ka meditsiinitoetus alates esmatasandi esmaabist kuni haavatute transpordini kõrgemasse meditsiiniüksusesse. Õppusel osalesid Tartu- ja Võrumaa maleva kaitseleidlased, maakaitsevaelased ning liitlasüksused. Peamised õppelahingud jäid Sänna, Rõuge-Matsi, Laossaarõ, Tsirgupalu küla ja Nursipalu harjutusvälja aladele.

Lääne maakaitseringkonna iga-aastane pingutus oli harjutus ORKAAN XIX septembri lõpus. Õppus hõlmas Saare-, Hiiu-, Lääne- ja Pärnu maakondi. Õppuse esimeses etapis formeeriti ussisõdalastest reservväelaste üksuste juhtkonnad. Pärast esmase väljaõppe saamist saabusid ülejäänud maakaitse reservväelased ning õppuse viimastel päevadel liitusid kaitseleidu vabatahtlikest koosnevad üksused. Orkaani esimese faasi eesmärk oli reservväelastest ussisõdalaste taktikaoskuste värskendamine. Maakaitse koosseisus teenivad reservväelased tuletasid formeerimise järel meelde esmaabi andmise põhitõdesid, sõduri baasoskuseid, täiendasid oma relvakäsitlus- ja maskeerimisoskuseid ning seejärel suundusid juba täitma oma põhiülesandeid, milleks olid maakaitsega seotud ülesanded, nagu kontroll-läbilaskepunktide rajamine ja julgestusülesanded. Õppuse aktiivses faasis harjutati kõigi üksuste koostööd. Lisaks toimus Naiskodukaitse evakuaatsiooniharjutus koos päästeameti ja omavalitsustega.

Õppusel osales kokku ligikaudu 2000 inimest, nende hulgas kaitseleidlased, reservväelased, kaitsevaelased, liitlasüksuste, partnerorganisatsioonide ja omavalitsuste esindajad ning muud vabatahtlikud. Markantseimaks näiteks liitlaste panusena õppusesse oli aga Prantsuse kergjalaväekompanii kompanii suuruse üksuse siirmine Saaremaa Tagamõisa poolsaarele õhu kaudu.

Kaitseleidu küberkaitseüksus osales kaheksal küberspetsiifilisel õppusel (suurimad neist: LOCKED SHIELDS PARTNER RUN 2025, LOCKED SHIELDS 2025, CYBER COALITION 2025) kokku osales õppustel 108 tegevliiget. Õppuste fookus oli küberintsidentide lahendamine nii rahvusvahelises-, NATO raamistikus kui ka KV- ja Eesti siseriiklikus keskkonnas.

Novembri lõpus toimus Kaitseväge peastaabi juhitud staabiõppus DECISIVE LANCER 2025. Decisive Lancer on Kevadtormi/Siili kõrval Eesti üks tähtsamaid iga-aastaseid õppuseid, mis keskendub strateegilisele planeerimisele ja laiapindsele riigikaitsele. Seitse päeva kestnud staabiõppus Decisive Lancer 2025 pakkus võimaluse harjutada kogu riigi sõjalist juhtimisahelat, võimaldades nii kaitseväge kui ka Kaitseleidu juhtimiselemendil ja maakaitseringkonna staapidel koos oma partneritega tegutseda keerulistes olukordades kiiresti ja koordineeritult. Õppuse vältel töötasid eri tasandite staabid pidevalt muutuvast stsenaariumis, lahendades ülesandeid nii kriisi- kui ka sõjaajal ning tegutsedes nii lahingualas kui tagalas. Õppus andis hinnangu kaitseväge ja Kaitseleidu juhtimissüsteemile rahuajal, kriisis ja sõjas.

2024. aasta lõpus moodustatud sihtüksuse KULLISILM kasutamine jätkus erinevate eksperimentide läbiviimiseks, et leida parimad lahendused maakaitse üksuste olukorrateadlikkuse suurendamiseks ning erinevate lahingutoetuse funktsioonide tõhusamaks täitmiseks. Oma esimesed ristsed sai sihtüksus õppustel WINTERCAMP, YMIR ja SIIL.

Aruandeaastal tõusis esile droonivõimekuse arendamine kui uus prioriteetne tegevussuund.

Droonivõimekuse arendamine toetab laiapindse riigikaitse kontseptsiooni, suurendades situatsiooniteadlikkust, paindlikkust ja reageerimiskiirust nii sõjalistes kui ka siseturvalisuse

toetamise ülesannetes. Tegemist on investeeringuga tulevikuvõimekusse, mis tugevdab Kaitseliidu rolli territoriaalkaitses ning võimaldab paremini integreeruda riigikaitse terviküsteemi.

2025. aastal anti Kaitseliidule üle Nurmsi droonikeskus, mis loob eeldused droonilase väljaõppe, katsetuste ja taktikaliste lahenduste süsteemseks arendamiseks.

Sisulisem töö algas keskus alates augustist. Koostöös Kaitseliidu kooli ja küberkaitseüksusega viidi läbi rida droonipiloodi kursuseid. Kokku eksamineeriti üle 300 droonipiloodi Kaitseväest ja Kaitseliidust. Väljaõppekeskuse areng jätkub 2026. aastal, kui mehitatakse kõik vajalikud ametikohad.

2025. aastal jätkus uue riigikaitse arengukava (RKAK) 2026–2035 ette valmistamine. Kaitseväele esitati otsustuspakettidena mitmed paindlikumad võimepõhised lahendused juhtimise, formeerimise, lahingu- ja lahinguteenindustoetuse tõhustamiseks. Kuna Vabariigi Valitsuse tasandil tõusis esile julgeolekupoliitika aluste uuendamise vajadus, siis RKAK 2026–2035 kinnitamine lükkus 2026 kevadesse.

Noorte isamaaline kasvatus

2025. aastal püsis Kaitseliidu noorteorganisatsioonide liikmete arvukus stabiilsena. Kodutütarde organisatsioonis oli 2025. aasta lõpul 4 387 liiget. Noorte Kotkaste organisatsioonis oli 2025. aasta lõpuks kokku 3 977 liiget. 2025. aastal korraldati Kodutütarde organisatsioonis erinevaid väljaõppeüritusi 2 333. Noored Kotkad viisid läbi 2 205 väljaõppeüritust, mille kaudu pakuti noorliikmetele 28885 osaluskorda. Noori, kes ei kuulu noorteorganisatsioonide ridadesse, kaasati Kodutütarde tegevusse 4 175 ja Noorte Kotkaste tegevusse kaasati 3 381 organisatsiooni mittekuuluvat noort.

2025. aasta väljaõppeürituste tähtsaimad üle-eestilised üritused olid: Aasta algas jaanuaris toimunud Kaitsetahte konverentsiga. See inspireeriv sündmus tõi kokku noortehiid, noortekogude liikmed ja maakondade noorteinstruktorid. Sündmuse fookuses oli noorte kaasamine riigikaitse ja noortekogutöö arendamiseks uute ideede ja lahenduste jagamine. Samuti oli eesmärk tähendada isamaalise kasvatus ja noorte kaasamise olulisust, pakkudes võimalust jagada kogemusi, ideid ja edulugusid.

Eesti Vabariigi 107. aastapäeva paraadil marssisid esmakordselt Kodutütred, tõestades, et nad on valmis panustama riigikaitse võrdväärsete teistega. Samas noorkotkad marssisid üle paarikümne aasta taas uhkelt rivis. Viimati sammusid noorkotkad vabariigi aastapäeva paraadil 2002. aastal, mistõttu oli see ajalooline hetk – üle kahekümnekolme aasta, olid meie noored taas väarikalt esindatud. Väarikas jätk algatusele toimus juba 23. juunil - võidupüha tähistamisel Pärnus, kus Kodutütred ja Noored Kotkad olid kompaniiga väljas.

Veebruari lõpus toimus Harju malevas uudse sündmusena Kaitseliidu noorteorganisatsioonide meedialaager „Sisuloome eriüksus“, mis tõi koolivaheajal kokku asjahuvilised kodutütred, noorkotkad ja noortehiid üle Eesti, et koos õppida ning arendada oma teadmisi, mis aitaks edaspidi luua tõeliselt kaasahaaravat sisu.

Juuni alguses toimus Harjumaal Saku vallas Kodutütarde aasta oodatud sündmus - vabariiklik patrullvõistlus „Ermake“, kus Eesti kõige sihikindlamad kodutütred läksid rajale oma oskusi, nutikust ja vastupidavust proovile panema - rada ei möötnud üksnes füüsilist vastupidavust, vaid peegeldas noorte valmisolekut vastutada, märgata, otsustada ja üksteist hoida. Vastukaaluks sellele toimus juuni lõpus Mini-Erna - noorkotkaste võistlusmatk. Korraldusõigus oli seekord antud Rapla malevale, kes pani kokku seiklusliku ja mitmekülgse raja, mis nõudis noortelt nii vaimset kui füüsilist vastupidavust.

Tavapärasest erinevat väljaõpet pakkus isamaalise hariduse programmi osana Revali merekoolis toimunud kursus „Enesepääste merehäda korral“. Koolituse eesmärk oli anda noortele teadmised ja oskused, kuidas vee peal hädaolukorras õigesti tegutseda – olgu selleks laevaõnnetus, tormine meri või ootamatu kukkumine vette. Oktoobrile pandi punkt neljandatel Metsavendluse sügiskooli päevadel, kuhu kogunes rekordarv osalejaid. 81 ajaloo- ja seiklusest huvitatud noort üle Eesti õppisid, kuidas metsavennad kunagi hakkama said ning kuidas ise looduses ja kriisiolukordades toime tulla.

Aastale pandi punkt novembri keskpaigas esmakordselt Noorte Kotkaste Viru maleva poolt korraldatud patrullvõistlusega „Ruubeni retk“. Retke eesmärk oli hoida elus Eesti vabandusvõitlejate ja represseeritute pärandit ning anda noortele võimalus kogeda metsavendluse elu omal käel.

Riigikaitseõpetuse välilaagrite korraldamine

Kaitseministri 10.09.2021 käskkirja nr 216 kohaselt viivad gümnaasiumiastme valikaine „Riigikaitseõpetus“ valikkursust „Praktiline õpe välilaagris“ ehk välilaagreid läbi Kaitseliidu maakaitseringkonnad ja malevad kaasates koostööpartneritega. Välilaagri eesmärk on rakendada riigikaitseõpetuse teoreetilisel kursusel õpitut ja uusi välioskuseid välitingimustes erinevates olukordades praktiliste harjutuste abil individuaalselt ja meeskonnana.

Aruandlusperioodil korraldatud 34 välilaagrist viis Kaitseliit vahetult läbi 32 välilaagrit ja 2 välilaagri läbiviimine toimus tihedas koostöös Kaitseväge ja koostööpartneritega. Välilaagrites osales kokku 6 313 õppurit, mis varasemaga võrreldes (2024.a 5 568 ja 2023.a 4 490 õppurit) näitab välilaagrite populaarsuse jätkuvat kasvutrendi kooliõpilaste hulgas.

Kaitseressursside ameti poolt hallatava riigikaitseõpetuse tagasisideküsitluse tulemuste kohaselt on välilaagriga rahul või pigem rahul 81% osalenud õppuritest, mis varasemaga võrreldes (2024.a 78,5% ja 2023.a 67,4%) näitab kooliõpilaste rahulolu suurenemist välilaagrite korralduse kvaliteedi osas. Vastanute hinnangul suurendab välilaagris osalemine noorte valmidust liitumiseks nii ajateenistuse kui Kaitseliiduga.

Koostöös Kaitseministeeriumi ja Kaitseressursside Ametiga kaasajastati aruandlusperioodil riigikaitseõpetuse ja välilaagrite üldist korraldust.

Laiapindse riigikaitse ettevalmistamine ja toetamine

Riigikaitse arengukava 2022–2031 määratleb Kaitseliidu peamiste tegevussuundadena kübervaldkonda riigi toimepidevuse tagamise toetamisel, Siseministeeriumi valitsemisala toetamist evakuatsiooni läbiviimisel, tsiviil-militaarkoostöö ülesande täitmist kodumaakonnas, maakaitseringkondade logistilise toe ja ringkonnastaapide olukorradeadlikkuse arendamist ning vägivallatu vastupanu võime loomist.

Kaitseliidu sihtüksused võimestasid NATO ja mitme riigi õppustel osalenud sõjalisi ja mittedõjalisi osiseid vastavalt Kaitseliidu 2025 väljaõppe- ja tegevuskava sellekohasele alalisale. Õppuste raames korraldatud kollektiivses väljaõppes osales üle 1 970 Kaitseliidu liikme. Sihtüksuste mehitamise tase paranes. Viidi läbi mitmeid individuaalseid väljaõppeid sihtüksuste spetsiifikale keskendudes. Algatati mitmed hanked sihtüksuste varustuse täiendamiseks.

2025. aastal oli sihtüksuste ja võrgustike arendamise prioriteet väljaõppe läbiviimisel ja valmiduse hoidmisel. Arendamise fookuse all oli kaheksa toetava iseloomuga võimekandjat: küberkaitse sihtüksus RIA (Riigi Infosüsteemide Amet), evakuatsiooni, info- ja kogukonna,

logistikavõrgustiku, vaatlusvõrgustiku, juhtimise toe ja formeerimise toe sihtüksus ning vägivallatu võitluse võrgustik. Kevadel moodustati uus sihtüksus – maakaitse toetuse sihtüksus, mis hakkab võimestama logistikavõrgustiku sihtüksust eelkõige tootlustamise, meditsiini ning majutuse valdkondades. Allpool kirjeldatakse lühidalt olulisemaid tegevusi nii kollektiivse väljaõppe, kui ka muude oluliste aspektide kohta.

Aprillil lõpus toimus Kirde maakaitseringkonna evakuaatsiooniõppus MILJON MIKSI 2025 Ida- ja Lääne-Virumaal. Õppus toimus nii staabi- kui ka väliõppusena. Õppuse stsenaariumi järgi harjutati elanike evakuaatsiooni Narvast ja Sillamäelt. Selleks harjutasid evakuaatsiooni sihtüksused koostöös ida päästekeskusega protseduurilisi tegevusi transpordipunktide avamisel Narvas ja Sillamäel ning kogunemispunktide avamist Jõhvis ja Rakveres. Õppusele olid kaasatud koostööpartneritena Päästeameti Ida päästekeskus, kohalikud omavalitsused (Narva, Sillamäe, Jõhvi, Rakvere) ja 1. jalaväebrigaadi ajateenijad. Kokku osales õppusel ligi 400 inimest.

Naiskodukaitse eestvedamisel, kus tutvustati või õpetati elanikkonnakaitsealaseid teadmisi ja oskusi, toimus aastas üle 300 ürituse. Ürituste käigus kohtuti 30 038 Eestimaa elanikuga ning neist 7 425 õppisid teemasid süvendatult (1+ tundi), kuni 1h õpet läbis 9 851 elanikku ning 12 762 elanikku said kriisiteadlikumaks üritustelt läbiastumisega (maakaitsepäevad, kohvikutepäevad, info- ja õppeõhtud jne). Näiteks juulis viis Naiskodukaitse läbi "Ole valmis!" laagri, kus 170 organisatsiooni mitte kuuluvat naist arendasid nende individuaalseid oskuseid kriisiolukorras hakkama saamiseks. Sarnast laagrit on Naiskodukaitse korraldanud juba kaheksa korda ning aastate jooksul on kokku koolitatud pea 800 inimest üle Eesti.

Suvi päädis suurüritusega - laulu- ja tantsupeoga - Naiskodukaitse vastutas tootlustuse korralduse eest Kalevi keskstaadionil ja Tallinna lauluväljakul ja seda juba neljandat korda. Taolise suure peo tootlustamine oli kui logistiline suurõppus. Oma panuse andsid ca 170 inimest, kes täitsid mitmeid erinevaid rolle – valmistades toitu kokku kuue hiigelsuure välikatlagaga. Esmakordselt aga oli võimalik peonädala ajal naiskodukaitsjatelt kriisivalmiduse teemadel tarkust ammutada. Naiskodukaitse telgis sai teada, mida peaks sisaldama evakuaatsioonikott, mida võiks koju kriisideks varutud olla, mida on koduturvalisuse juures oluline tähele panna jne.

Evakuaatsiooni sihtüksuse Sakala EvakR liikmed lihvisid oma oskuseid Lõuna maakaitseringkonna evakuaatsiooniõppusel JÕHVIKAS 26-28.09.2025. Õppus toimus Mulgimaal Mõisakülas. Õppuse esimesel päeval tegeleti taastava õiguse mõtteviisi ja praktikatega. Sellele järgnevalt jätkati töötubadega ICOM-ide, Starlinki, ruuteri paigaldamise jms teemadel. Uuendati teadmisi töö- ja puhkeaja planeerimiseks, motoriseeritud rännaku läbiviimiseks, anti näpunäiteid, kuidas koostada ettekandeid, menüüsid ja kalkulatsioonid, milline peab olema kommunikatsioon ja meditsiin evakuaatsioonikohas, kuidas generaatoriga toimetada ning palju muud.

2025. aasta mais toimus Küberkaitseõppus LOCKED SHIELDS, mille korraldas NATO küberkaitsekoostöö keskus. Õppus simuleeris päriselu kriise, kus rahvusvahelised meeskonnad pidid kaitsma elutähtsat taristut, lahendama õiguslikke dilemmasid ja tegema strateegilisi otsuseid poliitilise surve all. Enne põhiharjutust toimus ametlik eelõppus „Locked Shields Partners Run“. Eelõppusel osales 14 rahvusvahelist meeskonda. Esikoha saavutas Tartu Ülikooli ja Kaitseliidu ühistiim.

Novembris toimus Riigi Infosüsteemi Ameti eestvedamisel koostööõppus KÜBERRESERV 2025. Õppuse stsenaarium pani proovile elektri põhivõrgu juhtimise toimepidevuseolukorras, kus küberründe tõttu oli elektrisüsteemi juhitavus ohustatud ning halvima arengu korral võinuks see viia ulatusliku elektrikatkestuseni. Väliõppus viidi läbi Eleringi ja Kaitseliidu taristul, kus tegutsesid Kaitseliidu küberekspertid RIA ja riigi IT-majade spetsialistide kõrval.

Staabiõppus DECISIVE LANCER 2025 võimaldas Kaitseliidu juhtimiselemendil ja maakaitseringkonna staapidel koos oma partneritega tegutseda keerulistes olukordades kiiresti ja koordineeritult. Õppusel osalesid riigikantselei, siseministerium, politsei- ja piirivalveamet ning päästeamet, võimaldades seeläbi harjutada laiapindse riigikaitse korraldamist tervikuna, tagades samal ajal riigi põhifunktsioonide jätkusuutlikkuse. Üle Eesti osales õppusel enam kui viiskümmend omavalitsust. Decisive Lancer käigus testisid erinevad riigiasutused oma põhi- kui ka varuplaane ning harjutasid koostööd olukorras, kus Eestit rünnatakse ja tavapärased rutiinid enam ei toimi. Päästeamet harjutas ulatusliku evakuatsiooni ja varjumise korraldamist ning elanikele kriisi ajal ohuteavituse ja käitumisjuhiste edastamist. Kaitseliidu juhtimistasanditele oli õppus väärikas väljakutse, et harjutada riigiasutuste tegevuse toetamist erinevate Kaitseliidu sihtüksustega.

Sport.

2025. aastal jätkus 2023. aastal Kaitseliidu ülema poolt kinnitatud Kaitseliidu spordikontseptsiooni rakendamine läbi eeskirjade, juhendite, õpieesmärkide ja normide ning suunatud tegevuste. Aasta jooksul harrastati liikumist ja laskmist vastavalt Kaitseliidu 2025 väljaõppe- ja tegevuskava sellekohase alalisana. Suvisel keskkogul tõstatati küsimus spordikontseptsiooni ülevaatamiseks. Sellekohane töögrupp (sh spordipealikud) tegi II poolaastal oma töö ning leidis, et spordikontseptsiooni muutmine pole otseselt vajalik, sest dokument on terviklik ja kõike hõlmav. Küll aga tehti rida ettepanekuid nt fookuse nihutamine võistlusspordilt liikumisharrastusele, suunata rohkem ressursi struktuuriüksustele, et nad saaksid korraldada kohalikke, lihtsaid ja kaasavaid liikumisüritusi, vaadata üle võistluskalender ning motivatsiooni ja tunnustamise süsteem. Kokku toimus 2025. aastal 38 üle-Kaitseliidu üritust/koolitust (osales rohkem, kui 6 Kaitseliidu struktuuriüksust). Populaarseim ala oli laskmine, sealhulgas pikamaalaskmine. Uue formaadina korraldati ultrateatejooks (180km), mille tagasiside oli väga positiivne. Koolitustest oli pöhirõhk taktikalisel laskmisel ja haavlipüssist maa- ja õhumärkide laskmine.

Väärtuskasvatuse süvendamiseks viidi aasta jooksul läbi erinevaid üritusi pika aja jooksul väljakujunenud tähtpäevadel. Mälestati ajaloolisi sündmusi ja tutvustati Kaitseliidu tegevusi, et anda elanikkonnale parem teadmine Kaitseliidu olemusest.

Koostöös mittetulundusühinguga Eesti Vigastatud Võitlejate Ühing toimus vabariiklikul tasandil heategevuskampaania Anname au! kampaania. Kampaaniasse panustas sel korral rekordarv liikmeid (424), sh kodutütred, noorkotkad. Kokku korraldati ca 60 lisaüritust lisaks kampaania põhiüritustele (sinilillejooksudele, discimängudele ja Veteranirockile).

Naiskodukaitse vaikiv mälestusüritus "Ma ei unusta Sind!" toimus 14. juunil, kus juba seitsmendat aastat mälestati juuniküüditamise ohvraid. Ürituse raames lehvitsid mustad ja valged leinalindid rohkem kui 80 raudteejaama perroonil üle Eesti, lisaks ka sadamates Saaremaal ja Hiiumaal. Ürituse raames mälestati neid, kelle senised elud katkestas 1941. aasta juuniküüditamine. 2025. aasta Naiskodukaitse vaikiv mälestusüritus „Ma ei unusta Sind!“ keskendus küüditatud poiste ja noormeeste saatusele, kellest paljud kuulusid Kaitseliidu noorteorganisatsiooni Noored Kotkad.

Võidupüha paraad toimus 2025. aastal Pärnus (juba neljandat korda, varasemalt on paraadid toimunud Pärnus 1995, 2001 ja 2012). Paraadil marssisid kaitseliitlased, naiskodukaitsejad, kodutütred ja noorkotkad Lääne maakaitseringkonnast. Liputoimkondadega olid esindatud Kaitseliidu kool, Küberkaitseüksus ja Valveteenistus. Kaitseliidu kõrval marssisid ka partnerid Politsei- ja Piirivalveametist, Vanglateenistusest ning Päästeametist ja Päästeliidust. Liitlasriikidest osalesid võidupühal esindused Soomest, Leedust, Lätist, Taanist, Poolast, Ameerika Ühendriikidest, Ühendkuningriikidest, Prantsusmaalt ja Rootsist. Pärnu rannas (lahe kohal) toimus Türgi õhuväe vigurlennugrupi „Turkish Stars“ õhushow. Paraadile järgneval maakaitsepäeval sai uudistada soomukeid NMS 4x4 ja ARMA 6x6, jalaväelahingumasinat CV9035, tanki Challenger 2, õhutõrjesoomukit Stormer, soomukit Griffon, soomukit VBL ja

jalaväelahingumasinat Bradley. Vabariigi President andis paraadil Kaitseliidu liikmetele üle võidutule, mille nad viisid edasi oma kodumaakondadesse.

Strateegiline kommunikatsioon

Kantar Emor viis Kaitseministeeriumi tellimusel 2025. aasta kevadel läbi küsitluse 15–74 aastaste Eesti elanike seas. „Avalik arvamus riigikaitsest 2025“ uuringu peamiseks eesmärgiks oli uurida elanike suhtumist ja hoiakuid riigikaitse teemalistes küsimustes. Uuringust selgus, et kõige rohkem usaldavad Eesti elanikud jätkuvalt Päästeametit (97% usaldab täielikult või pigem), Politsei- ja piirivalveametit (88%), Kaitseväge (78%) ning Kaitseliitu (78%). Pikemat perioodi silmas pidades on alates 2020. aastast vähehaaval kasvanud Kaitseliidu usaldusväärsus (69%-lt 78%-le). Kaitseliidu ülesandena nähakse eelkõige valmistumist elanikkonna organiseeritud kaitseks ohuolukordade puhul ehk tsiviilkaitset, mis oli enim mainitud ülesanne ka eelmises uuringulaines. Järgnevalt mainitakse osalemist päästetegevuses õnnetuste ja katastroofide korral ning pidevat valmisolekut riigi sõjaliseks kaitseks. Nägemus Kaitseliidu peamistest ülesannetest ei ole võrreldes 2024. aastaga muutunud. Naiskodukaitse tegevust riigikaitse tagamisel peab oluliseks 79% elanikkonnast. Peamiseks takistuseks Kaitseliidu või Naiskodukaitsega liitumisel on ajapuudus isiklike kohustuste tõttu ning mure enda tervise või füüsilise vastupidavuse pärast. Eestlaste hinnang on samal tasemel nagu Kaitseväge puhul – 89% eestlastest usaldab Kaitseliitu. Muust rahvusest elanike sihtrühmas on Kaitseliidu usaldusväärsus toimunud oluline tõus – 55% neist usaldab seda, mis on 8 protsendipunkti võrra enam kui aastal 2024. See on viimase 25 aasta kõrgeim tulemus muust rahvusest Eesti elanike seas.

Kaitseliidu nähtavuse ja sõnumite leviku suurendamiseks anti välja 8 Kaitseliidu ajakirja „Kaitse Kodu!“. Lisaks sellele anti aasta alguses välja kakskeelne (eesti-inglise) erinumber. Kaitse Kodu! tähistas oma 100. juubelit. 14. oktoobril, aastapäevale pühendati virtuaalnäitus:

<https://www.artsteps.com/view/68ecabf5777df890e2b2a83f>. „Kaitse Kodu!“ on kättesaadav ka veebiversioonina: https://issuu.com/kaitse_kodu.

Valmis ja avalikuks sai Kaitseliidu uus välisveeb: <https://kaitseliit.ee>

Objekti valveteenus

Kaitseliidul on seadusest tulenev roll Kaitseministeeriumi valitsemisala objektide turvalisuse tagamisel. Objekti valveteenuse kaudu korraldatakse riigikaitsega seotud objektide füüsiline valve, juurdepääsukontroll ning turvarežiimi järgimise tagamine, toetades seeläbi riigikaitse taristu kaitset ja toimepidevust.

Teenust osutatakse töölepinguliste valveüksustest, kes tegutsevad Kaitseliidu struktuuris ning täidavad valveülesandeid alaliselt valvatavatel objektidel üle Eesti. Valveteenistuse koosseisu kuulub Valveteenistuse staap ning Põhja- ja Lääne ning Kirde- ja Lõuna valvekompaniid. Valveteenistuse hallata on üle poolesaja riigikaitseobjekti, millel töötab üle 600 valveüksuslase. Valveteenistus tagab kaitseotstarbeliste objektide igapäevase turvalisuse ning on valmis reageerima ka kõrgendatud ohutaseme või kriisiolukordade korral.

Valveteenistuse tegevus on osa Eesti laiapindsest riigikaitse süsteemist, mille eesmärk on tagada riigi toimimine ka kriisi- ja sõjaolukorras. Kaitseliidu valveteenistus toetab Kaitseministeeriumi valitsemisala asutuste töökindlust ning võimaldab suunata sõjalised üksused nende põhitegevusele, tugevdades seeläbi riigi kaitsevõimet tervikuna. 2025. aastal algatati Kaitseliidu valve sihtüksuse mehitamist. Sihtüksust kasutatakse valve tõhustamiseks olukorrasst lähtuvalt.

Kaitseliidu rahvusvaheline koostöö

Rahvusvahelise koostöö eesmärk Kaitseliidus on arendada riigikaitse kogemuste vahetamist sõsar- ja partnerorganisatsioonidega vastavalt juhtkonna poolt püstitatud prioriteetidele, toetades elanikkonna riigikaitse ettevalmistamise parendamist ja Kaitseliidu liikmetele mitmekesise täiendõppe võimaldamist. Kaitseliidu tähtsamad koostööpartnerid on Zemessardze Lätis, K.A.S.P Leedus, MPK ja Reservistide Liit Soomes, Poola Territoriaalkaitse organisatsioon, Taani, Rootsi ja Norra Kodukaitse ning Marylandi Rahvuskaart Ameerika Ühendriikides. Olulisel kohal on koostöö Ukraina suunal. Kaitseliidu väljaõppesse on kindlalt kaasatud ka liitlaste lahingugrupi koosseisus olevad UK ja Prantsuse ning samuti Eestis olevad USA üksused.

Tähtsamad rahvusvahelise koostöö üritused 2025. aastal olid kaitseliitlaste osalemine Soomes talvisel üle-elamiskursusel, Poolas tulejuhtimise kursusel ja Leedus lahingukannatanu käsitlemise kursusel, Kaitseliidu liputoimkonna ja Kaitseliidu ülema osalemine Leedu KASP ning Zemessardze aastapäeva paraadidel ning Kaitseliidu Lõuna ja Lääne maakaitseringkondade koostööüritused Zemessardze Lätis.

Kaitseliidu ülem või Kaitseliidu delegatsioonid osalesid erinevatel konverentsidel või territoriaalkaitsega tegelevate organisatsioonide kohtumistel. Toimus mitu staabiveeblike kohtumist SCANBAL formaadis (Skandinaaviamaad ja Eesti, Läti, Leedu). Balti- ja Skandinaaviamaade vabatahtlike riigikaitseorganisatsioonide ülemate kohtumist SCANBAL võõrustas seekord Kaitseliit. Programm hõlmas kohtumisi Tallinnas ja Pärnus.

Lisaks osalesid kaitseliitlased erinevatel kursustel ja võistlustel Soomes, Poolas, Lätis ja Leedus. Osaleti ka EUCOM korraldatud Euroopa parima snaipri võistlusel. Eestisse akrediteeritud suursaadikud, kaitseatašeed ja teised välispartnerid osalesid Kaitseliidu korraldatud Võidupüha paraadil. Paraadile olid kutsutud ka Kaitseliidu lähemate partnerorganisatsioonide ülemad ja veeblid ning liputoimkonnad.

Peaaegu kõik uued Eestisse akrediteeritud kaitseatašeed kohtusid akrediteerimisvisiidi ajal ka Kaitseliidu ülemaga ning said ülevaate Kaitseliidust kui organisatsioonist ja selle eesmärkidest. Samuti toimus Kaitseliidu juhtkonna tasemel väga palju kohtumisi erinevate riikide Eestit külastanud kõrgemate sõjaväelastega eesmärgiga tutvustada Kaitseliitu ja leida koostöö võimalusi.

Sisekontrollisüsteem

Kaitseliidu sisekontrollisüsteemi oluliseks komponendiks on erinevad revisjonikomisjonid. Keskrevisjoni komisjon kontrollib muuhulgas keskkogu ja keskjuhatuse otsuste täitmist, revideerib tehtavaid majandustehinguid, varalist seisu ja kulude otstarbekust Kaitseliidu riigieelarveväliste tulude osas. Keskrevisjon hindab keskorganite tegevuse vastavust Kaitseliidu seaduses ja kodukorras sätestatud nõuetele. Igas struktuuriüksuses, kus on täisealine liikmeskond, on moodustatud revisjonikomisjon, kes teostab oma struktuuriüksuses järelevalvet kodukorras toodud ulatuses. Keskrevisjonikomisjon esitas kontrollaruande 2024. a tegevuste kohta 14.06.2025 toimunud keskkogule. Keskkogu kinnitas kontrollaruande.

Kaitseministeerium teostas 2025. aastal haldusjärelevalvet Kaitseliidule eraldatava sihtotstarbelise tegevus- ja investeeringutoetuse lepinguga püstitatud ülesannete täitmise kohta.

Kinnisvara ja taristu arendamine

Kaitseliidu 2025. aasta ehitusalaste investeeringute eelarve koos eelmisest perioodist ülekantud jääkidega oli kokku 3,1 mln eurot. Aruandeaastal kasutati eelarvest 44%, ülejäänud vahendid kanduvad edasi järgmistesse perioodidesse vastavalt projektide ajagraafikule ja lepingulistele kohustustele.

Investeeringud olid kooskõlas Kaitsealiidu arengusuundadega ning suunatud eelkõige territoriaalse kohaloleku tugevdamisele, väljaõppekeskkonna kaasajastamisele ning kriisivalmiduse suurendamisele. Olulisemad tegevused olid:

- Tartu maleva staabi- ja tagalakeskuse I etapi ehitusprojekti koostamine;
- Võrumaa maleva staabikompleksi hoone katuse vahetus;
- Tallinna maleva ja Kaitsealiidu peastaabi õppe- ja tagalakeskuse parkla rajamine;
- Pärnumaa maleva staabi- ja tagalakeskuse staabihoone multifunktsionaalse halli rekonstrueerimine;
- Tallinna maleva Männiku lasketiiru ehitustööd (sh tuletõrjevõimevahuti paigaldamine);
- Naiskodukaitse Võsu õppekeskuse saunahoone rajamine;
- Alutaguse maleva staabikompleksi relvaruumide ümberehitus;
- Harju maleva Kose ja Rävalla malevkondade tegevuskohtades generaatorite paigaldamine katkematu elektritoite tagamiseks;
- Nõrkvoolusüsteemide rajamine Jõgeva maleva staabi- ja tagalakeskuses ning Saaremaa maleva Hiiumaa malevkonna staabikompleksis.

Teostatud ja alustatud projektid toetavad organisatsiooni põhivõimeid – juhtimist, tagalatoetust ja väljaõpet ning aitavad tagada üksuste hajutatud, kuid toimiva taristu üle Eesti. Samuti panustavad investeeringud energiapuudolukorrasse ja toimepidevusse, vähendades sõltuvust välistest teenustest kriisiolukorras.

Tegevusvaldkonna areng ja majandustulemused

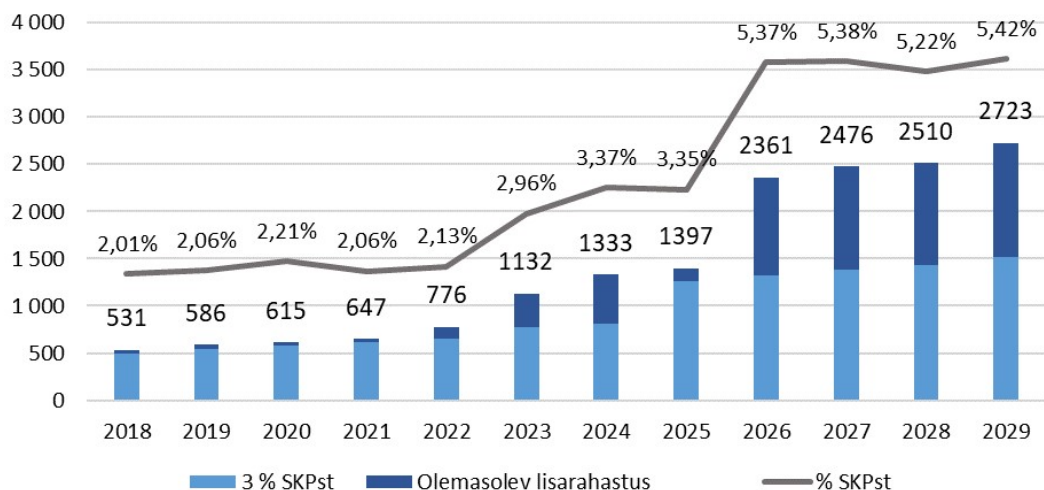
Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava 2026-2029 määrab aastateks 2026-2029 sõjalise riigikaitse ja heidutuse eesmärkide saavutamiseks olulised tegevused ja selles vajalikud ressursid. Oluliste tegevuste ning tegevusmahtude määramisel lähtuti eelkõige Riigikaitse arengukavast (RKAK 2031(+), RKAK 2035 projektist), Riigikogu ja Vabariigi Valitsuse suunistest, riigi eelarvestrateegiast 2025-2028, hetkeolukorra analüüsist, kaitseministri ja Kaitseväe juhataja prioriteetidest, ühekordsetest suunistest, KMAK 2025- 2028, Kaitseväe üksuste hetkeolukorra analüüsist ning valitsemisala asutuste juhtide otsustest ja ettepanekutest. Samuti arvestati NATO kaitseplaneerimise Eesti NATO väevõime-eesmärkidega. KMAK 2029 keskendub Kaitseväe lahinguvalmiduse tõstmisele ja NATO väevõime-eesmärkide saavutamiseks vajalike sõjaliste võimete kiirele arendamisele.

Väevõime-eesmärkide saavutamiseks tagab aastatel 2026-2029 Vabariigi Valitsus sõjalise riigikaitse rahastamise neljal aastal keskmiselt 5,35% SKP-st. Koalitsioonileppe 2025-2027 kohaselt on prioriteetideks:

- Kaitseväe personal;
- Ühiskonna kaitsetahte suurendamine;
- Olemasolevate ja uute kaitsevõimete arendamine, eesmärk on suunata vähemalt 50% kaitse- eelarvest hangeteks ja investeeringuteks;
- Liitlaskohaloleku tugevdamine ja liitlaste kohaloleku suurendamine;
- Kaitsetööstus kui üks majanduse kasvualdkond.

Eesti on viimastel aastatel oluliselt suurendanud oma kulutusi riigikaitsele ja see on prioriteet ka tulevikus. 2025. aastal suurendasid NATO liitlased märgatavalt oma kaitsekulutusi – 23 liikmesriiki 31-st kulutasid vähemalt 2% SKP-st. Euroopa liitlaste ja Kanada kogukulud kasvasid reaalkaardis 20%, ulatudes 559 miljardi euroni. USA on jätkuvalt suurim panustaja, moodustades umbes 60% kogu NATO kaitsekuludest (845 mld eurot).

Graafik: Kaitsekulu trend 2018-2029, mln eurot (käibemaksuga), NATO arvestuses

Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava kohaselt Kaitsealiidu iga-aastane tegevus- ning sihtfinantseerimise toetus tervikuna kasvab. Võrreldes perioodil 2025-2028 raames toetustena määratud eelarve mahtu tegelikult Kaitsealiidule eraldamisele tulevaga, siis keskmisena on eelarve kasv aastas ca 15 mln eurot ehk arengukava perioodi peale on ette nähtud ligikaudu 25% täiendavat finantsressurssi riigieelarvest.

	2026	2027	2028	KOKKU (3-a)	2029
KMAK 2025-2028 (mln EUR)	60,0	63,6	66,2	189,8	x
KMAK 2026-2029 + lisa (mln EUR)	71,8	79,6	84,2	235,6	90,6
Muutus (mln EUR)	11,8	16,0	18,0	45,8	

Täiendavast 45,8 mln euro suurusest lisarahastusest on 32 mln eurot suunatud Kaitsealiidu taristu arendusse. Täiendav rahastus on ette nähtud Tartu maleva staabi- ja tagalakeskuse ehituseks, samuti lasketiirude arenduseks ning laskemoona hoiustamisele. Planeerimisperioodi lõpus tehakse algust Võrumaa ja Järva maleva staabi- ja tagalakeskuse rajamisega.

Kaitsealiidu noorteorganisatsioonidele nähakse ette täiendavalt perioodi peale 1,4 mln eurot. Vahendid suunatakse riigikaitse välitegevuse varustuse soetamiseks ja valitsemisala noortepoliitika elluviimiseks. Side- ja IT alasteks investeeringuteks ja majandamiskuludeks on täiendav finantsressurss ette nähtud 1,8 mln euro ulatuses. Kinnistute ülalpidamiskulude kasvuks nähakse ette täiendav finantsressurss summas 1,6 mln eurot. Kriisivalmiduse valdkonna kulude tagasitoomine Kaitsealiidu eelarvesse on perioodi peale kokku 0,18 mln eurot. Muud majandamiskulud kokku 0,5 mln eurot.

2025. aastaks Kaitseliidule toetustena eraldatud eelarve suurenes 2024. aastaga võrreldes 4,9 mln eurot ehk 8,2%.

Eelarve majanduslik sisu	2025	2024	Muutus (EUR)	Muutus (%)
Investeeringud	3 570 216	3 727 685	-157 469	-4,2%
Toetused*	37	194 642	194 642	-100,0%
Tööjõukulud	37 959 539	34 578 599	3 380 940	9,8%
Majandamiskulud	18 976 564	17 456 933	1 519 631	8,7%
Muud kulud	105 498	61 270	44 228	72,2%
KOKKU	60 611 854	56 019 129	4 592 725	8,2%

*Toetusena on kajastatud 2024. aasta Ukraina snaipritele antud väljaõpe ja varustus

Tööjõukulude eelarve kasvas 2025. aastal tervikuna 9,8%. Töötajate sissetuleku kasv toimus kõigis töötajate kategooriates.

Majandusliku sisu järgi kasvasid majandamiskulude hulgas enim kulud varustuse soetamiseks (0,8 mln eurot), kinnistute ülalpidamiseks (0,5 mln eurot) ning inventari soetamiseks (0,5 mln eurot). Samal ajal vähenesid võrreldes 2024. aastaga kulutused meditsiinile 0,6 mln euro võrra, kuna 2024. aastal toimus suurem ühekordne hange. Samuti vähenesid kulutused maismaasõidukitele 0,4 mln euro võrra, mis tulenes eelkõige kütusehinna langusest.

Kaitseliidu ehitusalaste investeeringute eelarve ei ole arengukava perioodil püsivalt konstantne. Investeeringute toetuse eraldamisel võetakse arvesse tegelikku objektide ehitamise ja finantseerimise vajadust, mistõttu võib ehituslaste investeeringute eelarve ka aastate vahel väheneda.

Riigieelarvelisest toetusest, koos 2024. aastast üle kantud vahenditega, oli 2025. aastal Kaitseliidul tervikuna kasutada 62,1 mln eurot, millest kasutati ära 58,4 mln eurot (94%). Kasutamata jäägist (3,7 mln eurot) moodustasid tööjõukulud 0,3 mln eurot, kinnisvaraga seotud ehitusalased investeeringud 2,1 mln eurot ning erinevad majandamiskulud 1,4 mln eurot. Masinate- ja seadmete kasutamata jääk tervikuna oli 0,4 mln eurot. Kasutamata jäänud vahendid kanduvad üle 2026. eelarveaastasse.

Kehtiv arengukava tagab, et riigikaitse arengukavas aastani 2031 püstitatud eesmärkide saavutamiseks ollakse planeeritud ajaraamis. Arengukava raames suurendatakse muuhulgas investeeringuid Kaitseliidu baasil formeeritavate maakaitseüksuste relvastusse ja varustusse. Jätkatakse põhimõttega, et Kaitseliidu põhjal formeeritavate üksuste varustamine toimub samaväärselt sarnaseid ülesandeid täitvate Kaitseväe üksustega. Arengukava perioodil on planeeritud jätkata isamaalise hariduse programmi finantseerimisega ning jätkub koolides toimuva riigikaitseõpetuse toetamine.

2026. aasta riigieelarve seaduse kohaselt on 2026. aastal NATO kaitsekulude definitsioonile vastav kaitsekulude suurus 2 361 mln eurot ehk 5,37% SKP-st. Kaitseliidule toetustena eraldatav eelarve on 72 mln eurot ehk 3% kaitsekulude eelarvest. Maakaitseüksuste kaitsetarbelise erivarustus on planeeritud Riigi Kaitseinvesteeringute keskuse eelarvesse.

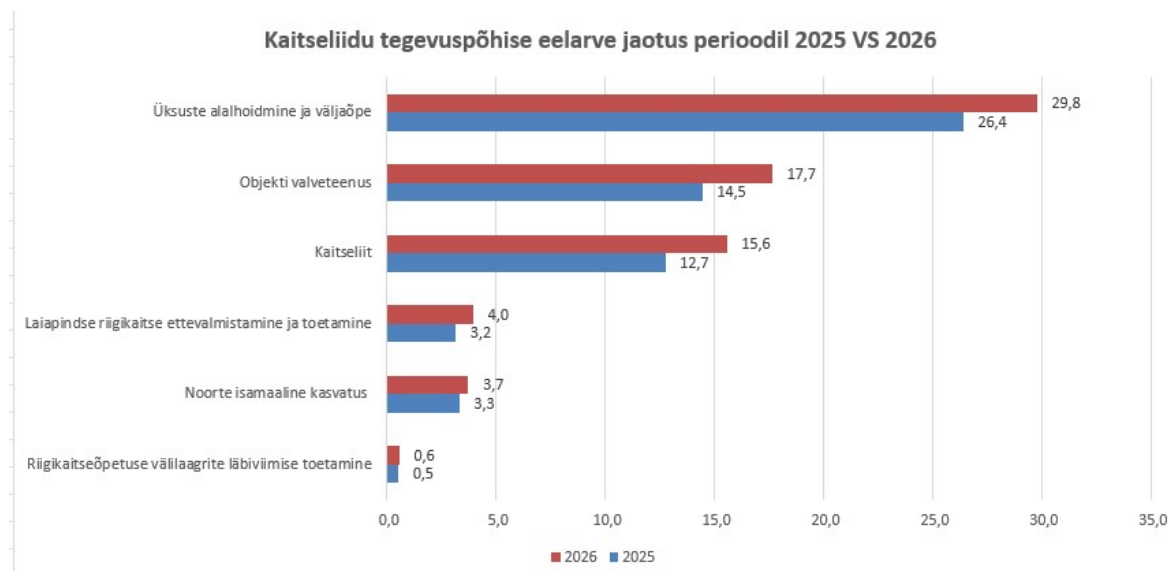

Kaitseliidu 2026. aasta eelarve kasv, võrreldes 2025. aastaga, on 10,6 mln eurot, millest tööjõukulud suurenevad 8,4 mln eurot. Investeeringud suurenevad 2,3 mln. Majandamiskulude ja muude kulude tase on võrreldes 2025. aasta eelarvega samal tasemel.

Eelarve majanduslik sisu	2 026	2 025	Muutus (EUR)	Muutus (%)
Investeeringud	5 890 760	3 570 216	2 320 544	65,0%
Tööjõukulud	46 342 546	37 959 539	8 383 007	22,1%
Majandamiskulud (v.a kaitseotstarbeline varustus)	18 926 972	18 976 564	-49 592	-0,3%
Muud kulud ja toetused	115 400	105 535	9 865	9,3%
KOKKU	71 275 678	60 611 854	10 663 824	17,6%

Tööjõukulude kasvuks on suunatud täiendavalt 8,4 mln eurot, millega tagatakse tegevälaste palgakasv staažitasu arvestuses ning täiendavate ametikohtade mehitamine. Samuti võimaldab see täita täiendavad tsiviilteenistujate ametikohad ning tagada palgakasvu kooskõlas Eesti keskmise palgakasvu trendiga. Täiendavad ametikohad on kavandatud eelkõige mehitamata õhusõidukite ja laonduse valdkondades (+24 ametikohta).

2026 aastal suureneb Kaitseliidu tegevuspõhise eelarve vaates teenuste kogumaht võrreldes 2025. aastaga 10,7 mln euro võrra. Kasv puudutab kõiki teenusvaldkondi ning on seotud nii tegevusmahude suurenemise kui ka riigikaitse prioriteetide tugevdamisega.

Suurima absoluutse kasvuga teenus on üksuste alalhoidmine ja väljaõpe, mille maht suureneb 3,4 mln euro võrra (12,8%), ulatudes 29,8 mln euron. Tegemist on jätkuvalt suurima osakaaluga teenusega eelarves, moodustades ligikaudu 42% kogumahust.

Märkimisväärne kasv on kavandatud ka objekti valveteenus, mille rahastus suureneb 3,2 mln euro võrra (22,2%), ning Kaitseliidu tegevustes, kus kasv on 2,8 mln eurot (22,1%). Selle põhjuseks on suurenenud taristu kaitse vajadus kui ka vabatahtliku riigikaitse võimekuse tugevdamine.

Protsentuaalselt suurim kasv on teenuses laiapindse riigikaitse ettevalmistamine ja toetamine, mille maht suureneb 25,4% ehk 0,8 mln euro võrra. Samuti kasvab noorte isamaalise kasvatus rahastus 12,6% (0,4 mln eurot), toetades järelkasvu ja riigikaitseteadlikkuse suurendamist.

Väikseim mahukasv on riigikaitseõpetuse välilaagrite läbiviimise toetamisel, kus kasv on 8,3% ehk 0,1 mln eurot. Riigikaitsealaagrite mahu kasv toimus 2025. aastal ja 2026. aastal on planeeritud jätkata samal tasemel.

Kokkuvõttes on 2026. aasta eelarve kasv suunatud eelkõige üksuste valmisoleku ja väljaõppe tugevdamisele, objekti kaitse tagamisele ning Kaitseliidu rolli suurendamisele laiapindses riigikaitstes. Eelarve struktuur peegeldab jätkuvat prioriteeti riigikaitsevõime arendamisel ja valmisoleku tõstmisel.

FINANTSNÄITAJAD (tuhandetes eurodes)	2025	2024	2023	2022	2021
Tegevustulud	77 918	61 338	56 078	46 855	53 569
Tegevuskulud	70 234	59 167	55 792	46 509	49 745
Finantstulud- ja kulud	212	238	206	1	1
Aasta tulem	7 896	2 409	492	347	3 825
Eelarve maht	61 768	56 577	51 918	48 166	40 306
sh toetus riigieelarvest	60 612	56 064	51 471	47 797	40 027
Bilansimaht	71 334	61 793	60 211	62 335	58 242
Käibevarad	12 715	10 133	10 439	13 756	10 476
Põhivarad	58 619	51 660	49 772	48 579	47 766
Lühiajalised kohustused	5 426	3 777	4 600	7 211	3 461
Pikaajalised kohustused	124	128	132	137	141
Netovara	65 784	57 888	55 479	54 987	54 640
Tegevuskulud/tegevustulud	0,90	0,96	0,99	0,99	0,93
Tegevustulude muutus eelmise perioodiga (%)	27,03	9,8	19,68	-12,53	34,11
Tegevuskulude muutus eelmise perioodiga (%)	18,7	6,05	19,96	-6,51	25,97
Eelarvemahu muutus eelmise perioodiga (%)	9,2	8,9	7,78	19,5	2,3
Bilansimahu muutus eelmise perioodiga (%)	15,44	2,63	-3,41	7,03	6,95
Maksevõime tase (käibevarad/lühiajalised kohustused)	2,34	2,68	2,27	1,91	3,03
Võlakordaja (kohustused/bilansimaht)	0,08	0,06	0,08	0,12	0,06
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1 083	1 048	1 019	999	1 026
sh tegevväelased	200	206	204	207	218
sh valvurid	544	519	503	490	510
Keskmine kuutöötasu (eurodes)	2 077	1 954	1 860	1 593	1 471
Kaitseliidu liikmeskond kokku	30 456	30 141	29 927	29 098	25 355
sh kaitseliitlaste arv	18 096	17 845	17 739	17 332	14 912
tegevliikmed	16 495	16 417	16 400	16 137	13 833
noorliikmed	105	107	89	78	73
toetajaliikmed	1 391	1 222	1 144	1 025	884
auliikmed	45	46	45	46	48
liikmestaatus peatatud	60	53	61	46	74
sh nais- ja noorteorganisatsioonide liikmete arv	12 360	12 296	12 188	11 766	10 443
naiskodukaitsjad	3 996	3 908	3 866	3 794	2 720
kodutütred	4 387	4 386	4 371	4 104	4 051
noored kotkad	3 977	4 002	3 951	3 868	3 672

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

TULEMIARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2025	2024	Lisad
Tegevustulud	77 918	61 338	
Kaupade ja teenuste müük	645	503	2
Saadud toetused	77 258	60 527	3
Muud tulud	15	308	3
Tegevuskulud	-70 234	-59 167	
Antud toetused	-11	-212	4
Tööjõukulud	-38 152	-34 382	4
Majandamiskulud	-23 879	-16 999	4
Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus	-4 561	-3 750	8,9,10
Muud kulud	-3 631	- 3 824	4
Tegevustulem	7 684	2 171	
Finantstulud ja -kulud	212	238	
Tulu hoiustelt	212	238	
Aruandeperioodi tulem	7 896	2 409	

BILANSS

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2025	31.12.2024	Lisad
VARAD KOKKU	71 334	61 793	
Käibevara kokku	12 715	10 133	
Raha	12 550	9 976	5
Nõuded ja ettemaksud	115	113	6
Varud	50	44	7
Põhivara kokku	58 619	51 660	
Kinnisvarainvesteeringud	617	641	8
Materiaalne põhivara	56 682	49 752	9
Immateriaalne põhivara	1 320	1 267	10
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	71 334	61 793	
Lühiajalised kohustised kokku	5 426	3 777	
Võlad ja ettemaksud			
Võlad tarnijatele	942	1 151	11
Võlad töövõtjatele	717	640	12
Maksukohustised	1 646	1 292	13
Saadud ettemaksud	2 121	694	14
Pikaajalised kohustised kokku	124	128	15
Pikaajalised kohustised	124	128	
Netovara kokku	65 784	57 888	
Kapital	5 543	5 543	
Eelmiste aastate tuleml	60 241	52 345	

RAHAVOOGUDE ARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

Rahavood põhitegevusest	2025	2024	Lisad
Tegevustulem	7 684	2 171	
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	4 561	3 750	8,9,10
Käibemaksukulu põhivara soetuseks	431	879	4
Antud mitterahaline sihtfinantseerimine	0	18	
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-11 758	-6 090	3
Kasum põhivara müügist	0	-246	3
Korrigeeritud tegevustulem	918	482	
Käibevarade netomuutus	24	-64	
Kohustuste netomuutus	142	214	
Rahavood põhitegevusest kokku	1 084	632	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara eest (va finantsinvesteeringud ja osalused)	-2 294	-5 349	
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	3 604	3 728	
Laekunud põhivara müügist (v.a finantsinvesteeringud ja osalused)	0	381	
Laekunud intressid	180	238	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	1 490	-1 002	
Puhas rahavoog	2 574	-370	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	9 976	10 347	5
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	12 550	9 976	5
Raha ja selle ekvivalentide muutus	2 574	-370	

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	Kapital	Eelmiste aastate tulem	Netovara kokku
Seisuga 31.12.2023	5 543	49 936	55 479
Aruandeaasta tulem	0	2 409	2 409
Seisuga 31.12.2024	5 543	52 345	57 888
Aruandeaasta tulem	0	7 896	7 896
Seisuga 31.12.2025	5 543	60 241	65 784

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Kaitseliidu 2025. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad raamatupidamise toimkonna poolt välja antud juhendid ning avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendis sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Kaitseliit on iseseisev avalik-õiguslik juriidiline isik, kes on vastavalt raamatupidamise seadusele kohustatud koostama lõppenud majandusaasta kohta majandusaasta aruande.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.

Arvestuse alused

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Majandustehingud kirjendatakse nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses.

Varade ja kohustiste jaotus lühi-ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi-ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna aruandekuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite järelejäänud tähtajaga kuni üks aasta. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid põhi- ja invsteerimisegevusest kaudsel meetodil. Finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (so nominaalväärtuses miinus tagasimaksud ning vajadusel tehtavad allahindlused). Nõudeid ostjate vastu on bilansis hinnatud lähtuvalt nõuete laekumise tõenäosusest. Iga nõude laekumise tõenäolisust on hinnatud individuaalselt. Nõude hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäevajärgseid, kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäolisust. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis alla hinnatud tõenäoliselt laekuva summani. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Nõuet loetakse lootusetuks, kui puuduvad igasugused võimalused nõude tagasinõudmiseks või kui nõude tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saadaolevad tulud. Nõuded tunnistatakse lootusetuks Kaitseliidu ülema käskkirjaga. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Varud

Varudena on kajastatud Kaitseliidu e-poodi soetatud kaubad. Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude soetamisega seotud otsestest väljaminekutest, millela varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Varude arvestuses kasutatakse FIFO meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtuvalt sellest, kumb on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuks loetakse ainult sellist maad või hoonet või osa hoonest, mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seotud kulutusi. Kinnisvarainvesteeringu edasisel kajastamisel lähtutakse soetusmaksumuse meetodist, mis tähendab, et kinnisvarainvesteeringute kajastamisel rakendatakse samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutatakse materiaalse põhivara arvestuses.

Uutel kinnisvarainvesteeringutel (hooned) määratakse eeldatavaks kasulikuks elueaks 50 aastat.

Materiaalne põhivara

Põhivaraks loetakse vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendile varad kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 10 000 eurost (ilma käibemaksuta). Piirmäära ei rakendata maa objektidele, mis võetakse põhivarana arvele olenemata maksumusest.

Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 euro (ilma käibemaksuta), kantakse vara soetamise hetkel kulusse. Kuludesse kantud väheväärtusliku vara üle, soetusmaksumusega 1 000 – 9999,99 eurot, peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Põhivara soetusmaksumusse ei kapitaliseerita varade soetamisega seotud makse ja lõive.

Kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinev kasulik eluiga, võetakse need komponendid finantsarvestuses arvele eraldi varaobjektidena ja määratakse iga komponendi amortisatsiooninorm selle kasuliku eluea alusel.

Avalikust sektorist tasuta saadud vara kajastatakse vastavalt vara väärtusele põhi- või väheväärtusliku varana jääkmaksumuses.

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et Kaitseliit saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Uute soetatavate varade amortisatsioonimäärad aastas on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

Hooned	2-5%
Hoonete tehnosüsteemid	4%
Rajatised	2,5-10%
Masinad ja seadmed	10-20%
Transpordivahendid	8,3-20%
Arvutustehnika	20-33%
Inventar	5-20%
Kaitseotstarbeline	4-20%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Vara hakatakse amortiseerima alates selle kasutuselevõtmise kuust ning lõpetatakse selle täieliku amortiseerumise või kasutusest eemaldamise kuule eelneval kuul. Kui 100%-liselt amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse nii soetusmaksumust kui ka kogunenud kulumit bilansis seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud. Kui ilmneb, et vara tegelik kasulik tööiga on oluliselt erinev esialgselt hinnatust, muudetakse amortisatsiooniperioodi.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, st edasiulatuvalt.

Põhivara ümberhindlusena võetakse olenemata tähtajast arvele peremehetuks tunnistatud vara ja maakatastrisse kantud maad, mida ei ole ükski avaliku sektori üksus varem bilansis arvele võtnud. Maa hinnatakse ümber kehtiva maa maksustamishinna järgi. Juhul kui ümberhindluse tagajärjel vara bilansiline maksumus suureneb, kajastatakse vahet uue ja vana bilansilise maksumuse vahel netovaras kirjel „Põhivara ümberhindluse tulem”.

Varade väärtuse teste ei tehta ega kajasta varade väärtuse langust kaetavale väärtusele avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle riiknemise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui Kaitseliit ei eelda selle vara kasutamist või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, tulemiaruanDES.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara, kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 10 000 eurost.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsioonimäär on immateriaalsele põhivarale 5%.

Muutused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooniperioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised kohustised) võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustise eluea jooksul.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tulemiaruaande real "Finantstulud ja -kulud", v.a need intressikulud, mis on seotud omatarbeks ehitatava materiaalse põhivara finantseerimisega (alates ehitustegevuse algusest kuni valmis vara vastuvõtmiseni).

Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid (sh hoonestusõiguse leping maa rendi osas), mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara kajastatakse rentniku bilansis miinimumrendimaksete nüüdisväärtuses, juhul kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem.

Kapitalirendi tingimustel müüdüd vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksud jagatakse finantskuluks/-tuluks ja rendikohustise/-nõude tasumiseks sellisel, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Tulu pikema perioodi jooksul osutatavate teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (so tehinguga

seotud tulused ja kulusid) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, lähtudes sisemisest intressimäärast.

Saadud toetused

Toetustena käsitletakse avaliku sektori üksuste poolt saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid ning avaliku sektori üksuste poolt antud vahendeid (antud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- 1) sotsiaaltoetused – toetused füüsilistele isikutele v.a toetused ettevõtluseks;
- 2) sihtfinantseerimine – teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- 3) tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Sihtfinantseerimise liigid on:

- 1) kodumaine sihtfinantseerimine – residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt saadud ja neile antud sihtfinantseerimine;
- 2) välismaine sihtfinantseerimine – mitteresidentidelt, sealhulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt saadud sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimine jaotatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimiseks. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et selle saaja peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara. Kui pole määratletav, kas toetus on tegevuskuludeks või põhivara soetamiseks, kajastatakse see toetusena tegevuskuludeks. Põhivara soetusega kaasneva käibemaksukulu katteks saadud sihtfinantseerimine loetakse põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimiseks.

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk. Kui eksiteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel. Kui toetuse andja ja saaja on mõlemad avaliku sektori üksused, lepivad nad omavahel kokku toetuse liigi ning kannete tegemisel kasutatavad kontod ja tekkepõhised kuupäevad.

Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena. Kui sihtfinantseerimise saamisega seotud kulutused on tehtud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena.

Kaitseliidule eraldatud tegevustoetust kajastatakse kassapõhiselt raha laekumisel tulemiaruanandes tuluna.

Kaitseliidule investeringuteks eraldatud vahendid kajastatakse põhivara sihtfinantseerimisena.

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasest väärtusest. Kui sihtfinantseerimisena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta. Teiselt avaliku sektori

üksuselt mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud põhivara kajastatakse õiglasest väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses.

Netovara

Kapitalina on kajastatud enne Kaitseliidu seaduse jõustumist Kaitseliidu omandis olnud varasid. Akumuleeritud ülejääk sisaldab eelmiste perioodide ja aruandeperioodi tulemit.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid aruandekuupäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Sündmused pärast aruandekuupäeva, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks, kui ühel osapoolel on teise osapoolle üle kontroll või oluline mõju. Kaitseliidus loetakse seotud osapoolteks Kaitseliidu keskjuhatuse liikmed ja Kaitseliidu eelarve kuluartiklite eest vastutavad isikud riigieelarve toetuse osas, nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja täiskasvanud laps ning sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamise aastaaruandes informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 2 Kaupade ja teenuste müük

Kaitseliidu müügitulu jaguneb geograafiliste alade ja tegevusalade lõikes järgmiselt: tuhandetes eurodes, aasta kohta

Geograafilised piirkonnad	2025	2024
Eesti	534	424
Ukraina	39	11
Suurbritannia	26	16
Leedu	19	43
Poola	10	9
Mehiko	6	0
Holland	6	0
Belgia	3	0
Rootsi	2	0
Kokku	645	503

Tegevusalad	2025	2024
Üür ja rent	247	175
sh hoonestusõiguse seadmine	34	33
Muu toodete ja teenuste müük	398	328
sh vanametalli ja vara müük	273	225
Koolitus Päästeamet	27	27
e-poe müük	21	29
toitlustusteenused	14	15
raieõiguse müük	53	2
muud teenused	10	30
Kokku	645	503

Lisa 3 Saadud toetused ja muud tulud

Saadud toetused

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2025	2024
Tegevustoetus riigieelarvest	57 042	52 291
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks, sh	202	65
annetatud droonid	52	0
noorte droonikoordinaatori töötasuks	50	0
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks, sh	7 892	4 424
tasuta saadud kinnistud ja muu põhivara	5 751	65
Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks, sh	3 867	1 666
Ameerika Ühendriikidelt saadud sidevarustus	3 867	1 666
Ameerika Ühendriikidelt sidevarustus tegevuskuludeks	7 889	1 689
Saadud liikmemaksud	227	230
Muud toetused ja annetused	139	162
Saadud toetused kokku	77 258	60 527

Muud tulud

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2025	2024
Kindlustushüvitised	1	26
Muud kahjuhüvitised	14	36
Tulud vara müügist (lisa 9)	0	252
Vara müügi kulud	0	-6
Muud tulud kokku	15	308

Riigieelarve tegevustoetust on Kaitseministeeriumil õigus tagasi nõuda või pidada tagasimaksmisele kuuluv summa kinni järgmise kuu ülekandest juhul, kui Kaitseliit rikub Kaitseliidu ja Kaitseministeeriumi vahel sõlmitud tegevustoetuse ja sihtfinantseerimise lepingu tingimusi (ei esita nõutavaid andmeid, informatsiooni või dokumentatstiooni, aruandeid eraldatud toetuse kasutamise kohta).

Kaitseministeeriumi poolt Kaitseliidule tasuta võõrandatud 3 kinnistu (Stardiraja tn 10, Raadi alev, Tartu vald, Kivimäe tn 30a, Tallinn ja Kitsarööpa tee T11, Tallinn) tingimuslikud kohustused on:

- Kinnistuid võib võõrandada üksnes juhul, kui vara ei ole enam vaja Kaitseliidu ülesannete täitmiseks või see on muutunud kõlbmatuks;
- Kui kinnistud võõrandatakse, sealhulgas antakse üle või seatakse hoonestusõigus 10 aasta jooksul pärast tasuta saamist, siis peab Kaitseliit vastavalt riigivaraseaduse § 33 lõikele 3 hüvitama riigile 65% vara harilikust väärtusest, mis sellel oli Kaitseliidule võõrandamise hetkel. Kinnistu Stardiraja tn 10, Raadi alevik harilik väärtus Kaitseliidule võõrandamise hetkel on 16 167 eurot, kinnistul Kivimäe tn 30a Tallinn 16 980 eurot ja kinnistul Kitsarööpa tee T11 Tallinn 19 820 eurot.
- Riigil on õigus nõuda kinnistute sihtotstarbelist kasutamist. Mittesihotstarbelise kasutamise korral on riigil õigus nõuda leppetrahvi alates 25% vara harilikust väärtusest vara tasuta võõrandamise hetkel.

Muude saadud sihtfinantseerimistega (sihtfinantseerimine kohalikelt omavalitsustelt, Ameerika Ühendriikidelt) ei ole seotud täiendavaid tingimuslikke kohustusi.

Seisuga 31.12.2025 puuduvad tagastamisele kuuluvad sihtfinantseerimise toetused.

Lisa 4 Tegevuskulud**Antud toetused**

tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2025	2024
Ukraina snaiprite väljaõpe	11	195
Kaitsevæele tagastatud varad	2	17
	11	212

	2025	2024
Tööjõukulud kokku	38 152	34 382
Töölepingiliste töötajate töötasu	19 367	17 502
Kaitsevæelaste töötasu	7 699	7 145
Töötasud võlaõiguslike lepingute alusel	630	566
Toetused kaitseliitlastele	986	530
Erisoodustused	54	55
Sotsiaalmaks töötasudelt	9 113	8 296
Sotsiaalmaks erisoodustustelt	50	54
Tulumaks erisoodustustelt	33	33
Töötuskindlustusmakse	220	201

	2025	2024
	23 879	16 999
Majandamiskulud kokku		
Administreerimiskulud	1 099	1 098
Lähetuskulud	254	190
Koolituskulud	114	113
Kinnistute, hoonete majandamiskulud	3 223	2 945
sh küte	405	416
sh elekter	705	716
sh korrashoid	978	905
sh remont	473	434
Sõidukite majandamiskulud	2 934	3 346
sh kütus	774	846
sh remont ja hooldus	1 408	1 307
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	813	769
Inventari majandamiskulud	1 659	1 178
Toiduained ja toitlustusteenused	2 176	2 051
Õppevahendite ja koolituse kulud	1 904	1 473
Kaitseotstarbelise varustuse ja materjalikulud	8063	1 812
sh Ameerika Ühendriikidelt sidevarustus	7 889	1 709
Meditiinikulud	204	794
Kaitseliidu liikmetele sõidukulude hüvitised	570	510
Eri- ja vormiriietuse kulud	515	390
Ürituste korraldamise kulud	174	149
Muud majandamiskulud	177	214
Eraldiste muutus	0	-33
Muud kulud kokku	3 631	3 824
Maksud, lõivud, trahvid	3 623	3 824
sh käibemaks	3 086	2 883
käibemaks põhivara soetuseks	431	879
maamaks	47	34
mootorsõiduki maks	25	0
muud maksud ja lõivud	34	28
Muud kahjutasud	8	0

Kaitseliidu keskmine koosseisuline töötajate arv taandatuna täistööajale 2025. aastal oli 1 083 (2024. a 1 048), sh töötajad 882 (2024.a 842) ja kaitseväelased 200 (2024.a. 206).

Kaitseliidu koosseisulistele töötajatele maksti töötasu 26 994 tuhat eurot (2024. a 24 571 tuhat eurot). Keskmine töötasu 2025. aastal: töötajad 1 827 eurot (2024.a. 1 726 eurot), kaitseväelased 3 184 eurot (2024.a 2 880 eurot).

Lisa 5 Raha

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Raha pangas	12 550	9 976

Rahalised vahendid olid seisuga 31.12.2024 jaotunud:

Pank	<u>Summa</u>
SEB Pank AS	7 757
Swedbank AS	1 719
Coop pank	500
Kokku	9 976

Rahalised vahendid olid seisuga 31.12.2025 jaotunud:

Pank	<u>Summa</u>
SEB Pank AS	2 231
Swedbank AS	1 235
Coop pank	4 084
Tähtajaline hoius Coop pank	5 000
Kokku	12 550

Lisa 6 Nõuded ja ettemaksed

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Ostjatelt laekumata arved	43	60
Nõuded ostjate vastu kokku	43	60
Nõuded toetuste eest	4	1
Laekumata intressid	32	0
Ettemakstud toetused	10	10
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	26	42
Ettemaksed ja muud nõuded kokku	72	53

Lisa 7 Varud

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Kaitseliidu e-poe tarbeks soetatud kaubad	50	44
Kokku varud	50	44

Varusid kanti maha 2025. aastal 0 eurot (2024. aastal 0 eurot).

Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud

tuhandetes eurodes, aasta kohta

31.12.2024	Maa	Ehitised	Kokku
Soetusmaksumus	163	518	681
Kogunenud kulum	0	-40	-40
Jääkväärtus	163	479	641
Kulum	0	-24	-24
31.12.2025			
Soetusmaksumus	163	518	681
Kogunenud kulum	0	-64	-64
Jääkväärtus	163	454	617
		2025	2024
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu		21	4
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud		22	34

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud hoonestusõiguse seadmise lepingute alusel kolm (2024.a kolm) objekti jääkväärtuses 47 tuhat eurot (2024.a 3 objekti jääkväärtuses 47 tuhat eurot), maa ja hoonete osad (7 objekti) jääkväärtuses 535 tuhat eurot (2024. a 7 objekti jääkväärtuses 559 tuhat eurot), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvatele üksustele, ning maad ja hoonete osad (6 objekti), mida ei kasutata, vaid hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil 35 tuhat eurot (2024.a 7 objekti jääkväärtuses 35 tuhat eurot).

2025. aastal saadi kinnisvarainvesteeringutelt hoonestusõiguse tulu 32 tuhat eurot (2024 a 21 tuhat eurot) ja renditulu 21 tuhat eurot (2024. a 4 tuhat eurot).

2025 ja 2024 aastal kinnisvarainvesteeringutega tehinguid ei toimunud.

Lisa 9 Materiaalne põhivara

tuhandetes eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	KO põhivara	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksed	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2024	1 430	38 799	4 374	4 507	353	289	49 752
Soetused ja parendused	0	375	55	599	0	799	1 828
Kulum ja allahindlus	0	-1 848	-1 542	-1 051	-34	-21	-4 496
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine	16	4 878	3 835	830	39	0	9 598
Ümberklassifitseerimine	0	93	0	0	0	-93	0
Jääkväärtus 31.12.2025	1 446	42 297	6 722	4 885	358	974	56 682
Seisuga 31.12.2024							
Soetusmaksumus	1 430	58 181	9 450	14 260	498	289	84 108
Kogunenud kulum	0	-19 382	-5 076	-9 753	-145	0	-34 356
Seisuga 31.12.2025							
Soetusmaksumus	1 446	63 527	10 354	15 574	537	974	92 412
Kogunenud kulum	0	-21 230	-3 632	-10 689	-179	0	-35 730

Olulisemate investeeringutena valmisid 2025. aastal Tallinna maleva ja Peastaabi õppe- ja tagalakeskuse parkla (92 tuhat eurot), Võru maleva staabikompleksi hoone katuse vahetus (62 tuhat eurot), Pärnu maleva staabi- ja tagalakeskuse (Eametsa linnak) staabihoones multifunktsionaalse halli rekonstrueerimine (51 tuhat eurot), Saaremaa maleva Hiiumaa malevkonna nõrkvoolusüsteemide ehitus (41 tuhat eurot) ja Tallinna maleva Männiku lasketiiru pörkeplaatide toestamine (40 tuhat eurot).

Kirjel saadud mitterahaline sihtfinantseerimine kajastuvad Kaitseministeeriumilt ja Ameerika Ühendriikidelt tasuta saadud varad (vt ka lisa 3). Kaitseministeeriumilt saadi aruandeaastal relvastuse ja laskemoona punkrid (758 tuhat eurot), Rutja laskevälja konteinerhooned, muud rajatised ning masinad ja seadmed (756 tuhat eurot), mehitamata maismaasõidukid (505 tuhat eurot) ning staabikonteinerid (31 tuhat eurot). Kaitseministri otsustuskoosolekul otsustati lõpetada Nurmsi õppevälja kinnistu hoonestusõigus, mille tulemusena muutusid kinnistule rajatud ehitised Kaitseleidule kuuluva kinnisasja oluliseks osaks (kokku 3 665 tuhat eurot).

Ameerika Ühendriikidelt saadi tasuta 188 ühikut sidevarustust soetusmaksumusega 3 805 tuhat eurot, 3 ühikut inventari soetusmaksumusega 39 tuhat eurot ning üks server soetusmaksumusega 23 tuhat eurot. (lisa 3).

Väiksemad investeeringud 2025. aastal:

- 5 ühikut sõidukeid ja üks virnastaja kokku soetusmaksumuses 162 tuhat eurot;
- Alutaguse maleva staabikompleksi relvaruumide ümberehitus (39 tuhat eurot);
- Harju maleva Kose malevkonna ja Rävåla malevkonna tegevuskohadesse katkematu elektritoite tagamiseks generaatorite paigaldamine (35 tuhat eurot);

Kasutuskõlbmatuks muutunud põhivara kanti 2025.aastal maha 8 ühikut soetusmaksumusega 117 tuhat eurot ja akumuleeritud kulumiga 82 tuhat eurot (2024. a 6 ühikut soetusmaksumusega 127 tuhat eurot ja akumuleeritud kulumiga 127 tuhat eurot).

2025 aastal kinnisvara müügitehinguid ei toimunud (2024 aastal müüdi kaks kinnistut).

Lõpetamata tööde ja ettemaksetena kajastatakse pooleliolevad ehitused.

Lisa 10 Immateriaalne põhivara

tuhandetes eurodes	Kokku
Jääkväärtus seisuga 31.12.2024.a.	1 267
Kulum ja allahindlus	-40
Soetused	95
Tasuta saadud	20
Ümberklassifitseerimine	-22
Jääkväärtus seisuga 31.12.2025.a.	1 320
Soetusmaksumus 31.12.2024	1 357
Kogunenud kulum 31.12.2024	-90
Soetusmaksumus 31.12.2025	1 377
Kogunenud kulum 31.12.2025	-57

Aruandeperioodil valmis vabatahtlike infoportaali. Kokku moodustasid vabatahtlike infoportaali arendustööd perioodil 2016-2025 1 070 tuhat eurot. Äpi „Ole valmis!“ arendustööd aruandeperioodil olid 22 tuhat eurot. Aruandeprioodil kingiti Kaitseliidule sõnumiedastustarkvara maksumusega 20 tuhat eurot.

Lisa 11 Võlad tarnijatele

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2025	31.12.2024
Võlad tarnijatele toodete ja teenuste eest	872	1 119
Võlad tarnijatele põhivara eest	70	32
Võlad tarnijatele kokku	942	1 151

Lisa 12 Võlad töövõtjatele

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2025	31.12.2024
Puhkusetasude kohustis	696	599
Muud võlad töövõtjatele	21	41
Võlad töövõtjatele kokku	717	640

Lisa 13 Maksukohustised

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2025	31.12.2024
Käibemaks	12	7
Sotsiaalmaks	930	764
Tulumaks	604	446
Töötuskindlustusmaks	65	53
Kogumispensioni makse	35	22
Kokku maksukohustised	1 646	1 292

Lisa 14 Saadud ettemaksed ja muud kohustised

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	<u>31.12.2025</u>	<u>31.12.2024</u>
Järgmise perioodi tulu hoonestusõigusest	4	4
Muud kohustised	31	68
Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksec	<u>2 086</u>	<u>622</u>
Saadud ettemaksed kokku	2 121	694

Kirje „Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed“ kajastab Kaitseministeeriumilt saadud, kuid aruandeperioodil kasutamata investeeringute toetust.

Kirje „Muud kohustised“ kajastab tagatistasusid.

Lisa 15 Pikaajalised kohustised

tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	<u>31.12.2025</u>	<u>31.12.2024</u>
Muud pikaajalised võlad	<u>124</u>	<u>128</u>
Pikaajalised kohustised kokku	124	128

Kirje „Muud pikaajalised võlad“ kajastab 3 objekti, millest kahel (Rahumäe tee 6a Tallinn ja Paldiski mnt 82 Tallinn) kajastub hoonestusõiguse tasu, vastavalt "Hoonestusõiguse ja ostueesõiguse seadmise lepingutele". Lepingud on sõlmitud 2005 aastal ning hoonestajad on tasunud hoonestusõiguse tasu ettemaksuna kogu hoonestusõiguse püsimise tähtaja eest, mis kajastatakse pikaajaliste kohustistena ning kantakse tuludesse igaaastaselt iga hoonestusõiguse aasta eest.

Kinnistul Nulu allee 5 Jägala küla kehtib tähtajaline hoone üürileping aastani 2027. Üürnik on teinud hoonele enda kuludega parendustöid, mis tasaarveldatakse üüriga. Pikaajaliste kohustistena kajastatakse üürilepingu lõppemiseni kuuluvad tasaarvelduste kohustised.

Lisa 16 Kasutusrendid

tuhandetes eurodes, aasta kohta

Kaitseliit kui rendile andja

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Kasutusrenditulu	182	140
Järgmiste perioodide renditulu	889	746
sh 12 kuu jooksul	89	67
2 - 5 aasta jooksul	305	201
peale 5.aastat	495	478

Rendile antud varade bilansiline jääkmaksumus	694	753	
	Kinnisvara- investeeringud	Muud varad	Kokku
Seisuga 31.12.2024	594	159	753
Seisuga 31.12.2025	569	125	694

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud 9 objekti, millest hooned 3 objekti jääkväärtusega 454 tuhat eurot ning maa 6 objekti maksumusega 115 tuhat eurot, sealhulgas hoonestusõiguse seadmise lepingute alusel 3 objekti jääkmaksumuses 47 tuhat eurot (2024 3 objekti jääkmaksumuses 47 tuhat eurot).

Muude varade all on kajastatud 1 objekt jääkväärtusega 125 tuhat eurot.

Kaitseliit kui rentnik

	2025	2024
Kasutusrendikulu	440	342
Järgmiste perioodide rendikulu mittekatkestatavatest rendilepingutest	694	928
	31.12.2025	31.12.2024
12 kuu jooksul	238	264
2-5 aasta jooksul	440	644
üle 5 aasta	16	20

Kaitseliidus renditakse kasutusrendi tingimustel sõidukeid ja ruume. 2025.a oli sõidukite kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 248 tuhat eurot (2024. a 144 tuhat eurot) ja ruumide kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 192 tuhat eurot (2024. a 198 tuhat eurot).

Lisa 17 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on Kaitseliidu keskjuhatuse liikmed ja Kaitseliidu eelarve kulukontode eest vastutavad isikud riigieelarve toetuse osas, nende pereliikmed, kelleks loetakse vähemalt abikaasa, elukaaslane ja täiskasvanud laps ning sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud, kelle üle nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Seotud osapooltele arvestati tasu koos sotsiaalmaksuga 2 122 tuhat eurot (2024 aastal 1 863 tuhat eurot). Kolmele keskjuhatusse kuuluvale Kaitseliidu tegevliikmele töötasu ei arvestatud (2024. aastal ei arvestatud).

Kulusid kompenseeriti seotud osapooltele 2025. aastal 17 tuhat eurot (2024. aastal 14 tuhat eurot).

Ostutehinguid seotud osapooltega on aruandeperioodil tehtud summas 21 tuhat eurot (2024. aastal 36 tuhat eurot)

Müügitehinguid seotud osapooltega aruandeperioodil ei tehtud (2024.aastal ei tehtud).

Aruandekuupäeva seisuga puuduvad nõuded, kohustised ja lepingulised suhted seotud osapooltega.

Tehingud seotud osapooltega on toimunud tavapärasel turutingimustel.

KESKJUHATUSE ALLKIRJAD 2025. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame Kaitseliidu 2025. aasta majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust:

Kindralmajor Ilmar Tamm   juhatusesimees   */allkirjastatud digitaalselt/*

Kolonel Tõnu Miil   juhatuseliige   */allkirjastatud digitaalselt/*

Heino Piirsalu   juhatuseliige   */allkirjastatud digitaalselt/*

Teet Kurs   juhatuseliige   */allkirjastatud digitaalselt/*

Villu Õun   juhatuseliige   */allkirjastatud digitaalselt/*

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

KPMG Baltics OÜ
Ahtri 4
Tallinn 10151
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Kaitseliidu Keskkogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Kaitseliidu raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2025, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Kaitseliidu finantsseisundit seisuga 31. detsember 2025 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme Kaitseliidust sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama Kaitseliidu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatab kas Kaitseliidu liikvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kaitseliidu raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse.

Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvahelistele auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks Kaitseliidu sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kaitseliidu suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada Kaitseliidu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Auditiorettevõtja tegevusluba nr 17

/digitaalselt allkirjastatud/

Andris Jegers

Vandeaudiitori number 171

Tallinn, 27. märts 2026

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096882.

TEGEVUSALADE LOETELU

tuhandetes eurodes, aasta kohta

EMTAK kood	Tegevusala	2025	2024
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	247	175
58131	Ajakirjade jm perioodika kirjastamine	1	1
Kokku tegevusalad		248	176
Kavandatavad tegevusalad aruandeperioodiks 01.01.-31.12.2025			
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus		
58131	Ajakirjade jm perioodika kirjastamine		

